



Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 46/23
Møtedato: 09.05. 2023
Journalnummer: 2023/1803

Studiekvalitetsmelding 2022 for Det juridiske fakultet

Ifølge Universitetet i Bergens kvalitetssikringssystem for kvalitet i utdanningen¹ skal alle fakultetene levere en årlig studiekvalitetsmelding til UiB som er utgangspunkt for dialogmøter med universitetsledelsen. Av kvalitetssikringssystemet fremgår det en rekke punkter som skal besvares i meldingen, i tillegg til at det kommer en egen bestilling fra studieavdeling årlig (vedlegg 1).

Studieutvalget har behandlet fakultetets studiekvalitetsmelding for 2022 (sak 16//23 1, vedlegg 2), og kom med følgende uttalelse:
Studieutvalget ber fakultetsstyret vedta studiekvalitetsmeldingen for 2022.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Fakultetsstyret sier seg tilfreds med den aktiviteten som har vært i 2022, og dokumentasjonen av den. Styret gir sin tilslutning til at studiekvalitetsmeldingen 2022 oversendes studieavdelingen som utgangspunkt for fakultetsledelsens dialogmøte med universitetsledelsen.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

NIØS
26.04.2023

Vedlegg 1: Bestilling 2022 fra Studieavdelingen
Vedlegg 2: Studiekvalitetsmelding 2022 for Det juridiske fakultet

¹https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/uibs_kvalitetssystem- systembeskrivelse.pdf



Fakultetene

Referanse

2022/17951-IDF

Dato

20.12.2022

Egenvurderinger og studiekvalitetsmeldinger for 2022 - bestilling

Dette brevet er den årlige bestillingen til studiekvalitetsmeldingene fra fakultetene. I brevet går vi gjennom punktene som meldingen skal inneholde, og presenterer noen endringer for neste års prosess knyttet til meldingene og dialogmøtene.

Som bakgrunn for bestillingen viser vi til kapittel 3 i UiBs kvalitetssystem for utdanning (systembeskrivelsen), som omtaler den årlige prosessen fram til en samlet studiekvalitetsmelding for utdanningene ved UiB.

Ny frist for fakultetenes studiekvalitetsmeldinger

Vi legger opp til en mer samlet prosess for studiekvalitetsmeldingen, og gjør noen justeringer som skal bidra til dette. Dialogmøter om utdanning i 2023 planlegges gjennomført i mai og juni, slik at vi unngår å måtte gjennomføre møter over sommeren ved eventuelle utsettelse. Dette medfører at vi ønsker fakultetenes studiekvalitetsmeldinger tilsendt **innen 1. mai 2023**.

Vi legger samtidig opp til at den sentrale meldingen skal være kortere enn tidligere, og oppmuntrer fakultetene til å skrive korthetede studiekvalitetsmeldinger. Videre ønsker vi å legge frem den sentrale studiekvalitetsmeldingen for universitetsstyret på et tidligere tidspunkt enn november, slik at det blir kortere tid mellom styrebehandling og rapporteringsåret.

Tema som skal inkluderes i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger

Systembeskrivelsens kapittel 3.1. inneholder en oversikt over hvilke tema fakultetenes studiekvalitetsmeldinger skal inneholde omtale av. I årets bestilling har vi slått sammen enkelte av punktene, og har flyttet planer for oppretting/nedlegging av studieprogram ut av bestillingen og behandler i stedet disse i en egen prosess. Lenker til aktuelle rapporter som kan brukes i denne delen av studiekvalitetsmeldingen, står omtalt i kap. 3.1. Fakultetene kan gjerne bruke andre relevante kilder.

Følgende punkt skal inngå i fakultetenes meldinger for 2022:

- Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding
- Hovedkonklusjoner fra fakultetenes interne dialogmøter med instituttene
- Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer
- Fakultetenes egne satsinger og prioriteringer innen utdanning og læringsmiljø

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Andre tema

Som oppfølging av dialogmøtene i 2022 og i tråd med Utdanningsutvalgets diskusjoner gjennom 2022, ønsker vi at fakultetene omtaler følgende tema i sine meldinger i den grad disse er relevante for fakultetet. Disse temaene vil også bli berørt under dialogmøtene:

- Hvordan arbeider fakultetet med kvalitetsutvikling i utdanning og studentaktiv læring?
- Hvordan arbeider fakultetet for studenters mulighet til å velge emner fra flere fagområder og utvikling av studieprogram på tvers av fagmiljøer og fakulteter?
- Hvordan arbeider fakultetet for bedre kontakt mellom studenter og arbeidslivet, samt større bevissthet hos studenter om hva utdanningene kan brukes til?
- Hvordan tenker fakultetet rundt utveksling? Legger utveksling til rette for faglig bredde eller er det spesifikke krav til emner studenter må ta under utveksling?
- Hvordan arbeider fakultetet med å innlemme studentene i forskningsarbeid og utdanne en større andel kandidater på masternivå?
- Hvordan arbeider fakultetet med redesignprosessen for lektorutdanningen?
- Hvilke andre tema ønsker fakultetet å løfte og diskutere?

Fakultetenes studiekvalitetsmeldinger utgjør rapporteringen for studieåret 2022. I dialogmøtene kan fakultetene også løfte frem egne strategiske satsninger og aktuelle utdanningssaker som innspill til prioriteringene på utdanningsfeltet i 2023. Oppsummeringene fra årets dialogmøter vil inngå i studiekvalitetsmeldingen for neste år.

Ny prosess for innmelding av endringer i studieportefølje

Punktene om studieportefølje og dimensjonering er tatt ut av den sentrale studiekvalitetsmeldingen. Dette fordi fristen for å sende inn fakultetenes studiekvalitetsmeldinger har vist seg å være for tidlig til at alle meldingene inneholder en komplett oversikt over planlagte opprettinger og nedlegginger. Vi ser behovet for en bedre koordinert innmelding til porteføljesaken, og fakultetene vil motta bestillingen i mai/juni. Det vil da bli bedt om følgende opplysninger:

- Nye program som skal vurderes for oppretting samme år
- Program som fakultetene ønsker å legge ned samme år
- Navneendringer på program
- Oversikt over program som planlegges lengre frem i tid.

Fakultetene kan likevel omtale planlagte endringer i studieporteføljen i sine studiekvalitetsmeldinger, og det er naturlig å omtale disse der endringene har sammenheng med fakultetenes satsningsområder på studiefeltet. Porteføljeendringer vil også være et tema for dialogmøtene.

Ved spørsmål, ta kontakt med Ida Fauskanger.

Vennlig hilsen

Pinar Heggernes
prorektor

Christen Soleim
avdelingsdirektør



Foto.: Eivind Senneset

STUDIEKVALITETSMELDING 2022

DET JURIDISKE FAKULTET

UNIVERSITETET I BERGEN



Innhold

Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding og hovedkonklusjoner fra studieprogrammets egenvurdering	2
Evalueringer.....	2
Gjennomførte emne- og programevalueringer for siste studieår	2
Planlagte emne- og programevalueringer	3
Fakultetets satsinger og prioriteringer innen utdanning og læringsmiljø	3
Revisjon av studieordningen.....	3
Bedre læring, bedre jurister	4
Hvordan arbeider fakultetet for studenters mulighet til å velge emner fra flere fagområder og utvikling av studieprogram på tvers av fagmiljøer og fakulteter?	4
Hvordan arbeider fakultetet for bedre kontakt mellom studenter og arbeidslivet, samt større bevissthet hos studenter om hva utdanningene kan brukes til?	5
Hvordan tenker fakultetet rundt utveksling? Legger utveksling til rette for faglig bredde eller er det spesifikke krav til emner studenter må ta under utveksling?	5
Hvordan arbeider fakultetet med å innlemme studentene i forskningsarbeid?	6
Forskerlinjen	6
Andre tema fakultetet ønsker å løfte og diskutere.....	7
Levende og studentaktiv campus – også på 4. og 5. studieår	7



Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding og hovedkonklusjoner fra studieprogrammets egenvurdering

Det juridiske fakultet har ett hovedstudieprogram; det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Formelt sett har fakultetet også et eget toårig masterprogram i rettsvitenskap hvor det tas opp studenter som har en 3-årig bachelorgrad i rettsvitenskap fra UiS, UiA eller Høgskolen i Innlandet og som fullfører sin mastergrad hos oss. Reelt sett er det likevel snakk om bare ett program fordi studentene som tas opp på toårig program fullfører sin mastergrad i full integrasjon med de to siste studieårene på det femårige masterprogrammet.

Fakultetet har dermed kun ett programstyre, som er fakultetets studieutvalg. Studiedekanen er leder for utvalget og for studieprogrammet. Ettersom fakultetet heller ikke har noen institutter, har studieutvalget og studiedekan i praksis også mange av de funksjonene som på andre fakulteter ligger til henholdsvis instituttstyre (eller lignende) og instituttleder. Denne temmelig enkle strukturen og organiseringen medfører at det meste av studiekvalitetsarbeidet ved fakultetet gjennomføres i fortløpende aktivitet og kontakt mellom studiedekan, studieadministrasjon og de ansvarlige for de enkelte emnene på vårt studieprogram. Studentene innlemmes i arbeidet på flere nivåer, primært gjennom Juridisk studentutvalg (JSU). «Dialogmøter» gjennomføres slik fortløpende gjennom året ved vårt fakultet, og eventuelle behov for små og store justeringer og kvalitetsforbedringer fanges raskt opp.

Oppfølgingen av foregående års studiekvalitetsmelding og programmets egenvurdering går derfor frem av de tiltak og satsningsområder som kommer frem av meldingen her.

I tillegg koordinerer fakultetet to tverrfakultære erfaringsbaserte masterprogram i henholdsvis kommunal ledelse og i operativ ledelse og myndighetsutøvelse. Disse programmene har egne programstyrer. Disse programmene har eksistert så kort tid at det ikke har vært aktuelt med noen større evalueringer ennå.

Evalueringer

Fakultetets planer for fremtidige emne- og programevalueringer følger opp de vedtak som er fattet sentralt på UiB for å styrke og revidere studiekvalitetsarbeidet.

Gjennomførte emne- og programevalueringer for siste studieår

I henhold til fakultetets vedtatte tidsplan for evaluering skulle seks av de obligatoriske emnene på masterstudiet og 15 spesialemner vært evaluert i løpet av 2022. Av emnene som gjennomføres på våren har vi mottatt alle evalueringer bortsett fra én. Evalueringene av emnene som gikk på høsten 2022 er forsinket og vil derfor ikke inngå i egenvurderingen for 2022.

I emneevalueringene for spesialemnene som undervises vårsemesteret femte studieår er det flere emneansvarlige som rapporterer om manglende oppmøte på fysisk undervisning, særlig når det blir gjort opptak som etterfølgende blir gjort tilgjengelig på MittUiB. Dette vanskeliggjør ambisjonene om å dreie mer av undervisningen i studentaktiv retning. Tilbakemeldingene fra de emneansvarlige er nyttige bidrag i det videre arbeidet med implementeringen av den nye studieordningen, og særlig i arbeidet med nytt femte studieår.



I studieåret 2022/2023 går emnene på tredje studieår i studieordningen av 2003 for siste gang. I tillegg gjøres det endringer i porteføljen av valgbare emner, i forbindelse med innføringen av nytt tredje studieår i 2023/2024. Evalueringen av emnene som skal igjennom disse endringene brukes aktivt i oppbyggingen av de nye emnene.

Planlagte emne- og programevalueringer

Fakultetets reviderte studieordning iverksettes suksessivt fra og med høsten 2021. Dette betyr at fakultetet i 2021 startet opp det første studieåret av den reviderte studieordningen, og at dette kullet vil være det første som gjennomfører alle studieårene i revidert ordning. Studentene tatt opp på 2003-studieordning (siste kull ble tatt opp høst 2020) fullfører i den studieordningen. Ettersom det dermed vil ta noen år før alle studieårene på den nye studieordningen har blitt utprøvd, anser vi det som naturlig å foreta en full evaluering av programmet først når alle de fem årene har vært gjennomført i ny ordning. De enkelte studieårene evalueres imidlertid fortløpende. Som alltid ved større endringer i et studieprogram vil det være «barnesykdommer» som gjør det nødvendig med justeringer i opplegget.

Ved utgangen av vårsemesteret 2023 vil vi revidere tidsplanen for gjennomføring av emneevalueringer for å ta høyde for endringene i porteføljen av valgbare emner og innfasingen av ny studieordning.

Fakultetets satsinger og prioriteringer innen utdanning og læringsmiljø

Revisjon av studieordningen

Den nye studieordningen innebærer flere omlegginger av studieprogrammet, blant annet ved at flere mindre emner er slått sammen til noe større emner, mer varierte oppgaver- og prøvingsformer og ved at vurderingsuttrykket blir bestått/ikke-bestått på flere emner på første studieår. Vi beholder «Bergensmodellen» med omfattende gruppe- og skrivearbeid, men vil videreutvikle den. Det har bl.a. vært behov for mer varierte vurderingsformer i studiet, for å lære studentene å skrive flere juridiske teksttyper.

Den nye studieordningen krever mer administrativ støtte, og emneansvarlige har lagt inn en stor innsats for å få på plass nye emner.

Høsten 2023 iverksetter vi nytt 3. studieår. Revisjonen legger bl.a. opp til større valgfrihet for studentene på vårsemesteret med norske og engelske valgemner på Dragefjellet eller mulighet for å reise på utveksling. Flere av valgemnene legger opp til andre vurderingsformer og interaksjon mellom norske og innreisende Erasmus-studenter. Med færre studenter på de ulike emnene, får vi bl.a. mulighet til å gi studentene undervisning i fremstillingsteknikk og muntlig øving og prøving.

Fakultetet holder for tiden på med å slutføre reformarbeidet ved å vurdere endringer av 5. studieår. Den første innstillingen fra arbeidsgruppen for 5. studieår på revidert studieordning, med forslag til innretningen av femte studieår samt valgemnene på tredje studieår, ble gitt 15. februar 2021, og behandlet i Studieutvalget 5. mars 2021.¹ Innstillingen har vært på høring, og fakultetsledelsen legger opp til at vedtak om reformen av 5. studieår skal fattes av fakultetsstyret i 2023.

¹ https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll_05032021-publiseres.pdf



I arbeidet med å revidere studiet er det viktig for fakultetet å sørge for et godt læringsmiljø og en levende campus også på de to siste studieårene. Særlig etter pandemien erfarer vi at mange studenter flytter fra byen allerede etter 3. studieår og tar 4. og 5. studieår som fjernstudier. Dette perspektivet tar vi med oss også inn i det videre arbeidet med 4. og 5. studieår.² Se «Andre tema fakultetet ønsker å løfte frem og diskutere».

Bedre læring, bedre jurister

I studie kvalitetsprosjektet Bedre læring, bedre jurister tar fakultetet sikte på å skape en kultur for studentaktiv læring og på den måten fremme evnen til kritisk og selvstendig juridisk refleksjon hos studentene. Målet er at studentene skal oppleve en gjennomtenkt og helhetlig læringsdesign i hvert enkelt emne, med studentaktive læringsaktiviteter som studentene opplever som nyttige for å tilegne seg den kunnskapen, de ferdighetene og den kompetansen de trenger for å bli gode jurister. Det tre-årige HK-dir.-finansierte prosjektet følger implementeringen av de tre første studieårene i revidert studieordning, og har dermed vært et viktig bidrag for at fakultetet har hatt mulighet til å jobbe godt med utviklingen av de nye og reviderte emnene.

Hvordan arbeider fakultetet for studenters mulighet til å velge emner fra flere fagområder og utvikling av studieprogram på tvers av fagmiljøer og fakulteter?

Hovedvirksomheten til Det juridiske fakultet er master i rettsvitenskap, som er et profesjonsstudium med begrenset mulighet for studentene til å velge emner fra andre fagområder. Studentene vår har likevel noen kontaktflater mot andre fagmiljø gjennom f.eks. JUS2308/GOV216 *Constitutions, Courts and Politics*, TVEPS, DIGI-emnene m.m. Sommeren 2022 tilrettela vi for at studenter som fikk delta på SDG200 *Hav-klima-samfunn: Semesteremne i bærekraft* kunne få deler av dette inn i sin grad.

Selv om studentene ved vårt fakultet i liten grad kan ta emner ved andre fakultet, tilbyr vi en rekke emner som studenter ved andre fakulteter kan ta hos oss.³ Vi er også delaktig i det tverrfaglige masterprogrammet i bærekraft.

På videreutdanningssiden har vi utviklet flere studier på tvers av fagområder og fakulteter;

- *Erfaringsbasert master i kommunal ledelse* er et tverrfaglig studium som trekker inn juridiske, samfunnsøkonomiske, statsvitenskapelige og psykologiske perspektiver. Studiet er utviklet i samarbeid med Institutt for politikk og forvaltning, Institutt for økonomi og Senter for krisepsykologi.
- *Erfaringsbasert master i operativ ledelse og myndighetsutøvelse* kombinerer emner fra juss, psykologi og statsvitenskap, og er utviklet i samarbeid med Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for samfunnspsykologi.
- Vi bidrar også med en modul i det nyopprettede *erfaringsbasert master i offentlig forvaltning*, som er en fellesgrad mellom flere enheter ved UiB og NHH.

² Vi gjennomfører evalueringer i løpet av 2023 for å få bedre data på hvor mange det gjelder og hvorfor de forlater campus.

³ <https://www.uib.no/jur/22948/spesialeemner-og-tilleggsutdanning#spesialeemner-med-tre-rs-h-yere-utdanning-som-forkunnskapskrav>



Hvordan arbeider fakultetet for bedre kontakt mellom studenter og arbeidslivet, samt større bevissthet hos studenter om hva utdanningene kan brukes til?

Jusstudiet er et praktisk rettet studium, og kandidatundersøkelsen viser at bare 2,5 % med utdanning fra vårt fakultet er arbeidsledig et halvt år etter oppnådd mastergrad. Studentene kan få praksis på disse emnene:

- JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse (arbeidsgruppelederne)
- JUS325 Rettshjelp (Jussformidlingen)
- JUS339 Prosedyrekonkurranse
- TVEPS

En arbeidsgruppe har utredet eventuelle praksisordninger i studiet og ev. hvordan vi skal innlemme praksis på bedre eller andre måter i studiet enn det som er realiteten i dag. Arbeidsgruppen leverte sin rapport våren 2022, og fakultetet jobber med hvordan vi kan etterkomme de ulike anbefalingene i arbeidsgruppens rapport.

I 2022 startet vi arbeidet med å opprette et arbeidslivspanel ved fakultetet. Fakultetsstyret vedtok slik oppretting våren 2023 og vi planlegger for at arbeidslivspanelet skal starte sitt arbeid høsten 2023. Fakultetet har erfaring med at dialog med arbeidslivet gir nyttige innspill og perspektiver på vår virksomhet. I masterprogrammet har vi lang tradisjon for at den ene av våre to eksterne fagfeller er en praktiker, og i JUREVAL-rapporten⁴ har vi dokumentert at våre ansatte i stor grad er involvert i det praktiske rettsliv. Fakultetet har også de siste årene med hell opprettet ulike EVU-emner (JUR601 Jus for næringslivet, JUR605 Innføring i forvaltningsrett for sakshandsamarar i kommunal sektor), og ulike erfaringsbaserte masterprogram i samarbeid med andre fagmiljøer ved UiB (Executive master i kommunal ledelse, Executive master i operativ ledelse og myndighetsutøvelse og den kommende Executive master i offentlig forvaltning) som er rettet mot kompetansebehov i arbeidslivet.

Juristforeningen og ELSA Bergen arrangerer Arbeidslivsdagen på Dragefjellet hvert år. Arrangementet går over to dager, og målet er å gi studentene et innblikk i alle mulighetene jussutdannelsen gir, og samtidig knytte bekjentskaper mellom arbeidsgivere og arbeidstakere.. Fakultetet samarbeider med Juristforeningen bl.a. for å sikre mangfold blant aktørene som deltar fra arbeidslivet.

Hvordan tenker fakultetet rundt utveksling? Legger utveksling til rette for faglig bredde eller er det spesifikke krav til emner studenter må ta under utveksling?

Fakultetet er blant de beste i Norge når det gjelder andel utreisende studenter hvert år. Det er lagt til rette for utveksling som del av det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap både på vårsemester i tredje studieår (nytt i studieordningen av 2021) og som del av femte studieår. Den nye muligheten for utveksling på tredje studieår vil gi studentene mulighet for «lavterskel» utveksling relativt tidlig i studieløpet, og dermed perspektiver på norsk juss som de vil ha glede av på 4. og 5. studieår. Samtidig gir det fakultetet mulighet til å stille høye faglige krav til fremtidig utveksling på 5. studieår. Vi tror det alt i

⁴ [jureval-nasjonal-rapport.pdf \(forskningsradet.no\)](https://www.forskningsradet.no/jureval-nasjonal-rapport.pdf)



alt vil være en styrke for studieprogrammet om vi lykkes med å flytte hovedtyngden av utvekslingen fra 5. til 3. studieår.

Det er ingen «frie studiepoeng» i mastergraden i rettsvitenskap, men inntil 60 studiepoeng av graden kan bestå av valgfrie juridiske emner, i tillegg til at masteroppgaven skrives over selvvalgt juridisk tema. Emner tatt under utveksling inngår som de valgfrie juridiske emnene i graden, og også masteroppgaven kan skrives under utveksling.

Det stilles ikke spesifikke krav til hvilke emner studenter må ta som del av utvekslingsoppholdet sitt annet enn at det skal være juridiske emner på enten bachelornivå eller masternivå, avhengig av hvor i studieløpet studenten er kommet. Emnene kan heller ikke overlappe med emner studentene allerede har tatt eller skal ta på Dragefjellet. Studentene har stor valgfrihet, i den forstand at de innenfor disse rammene kan velge blant alle tilgjengelige juridiske emner all den tid emnene oppfyller krav til omfang, nivå og innhold som nedfelt i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet. Utveksling gir dermed mulighet enten til faglig bredde eller til faglig spesialisering innenfor rettsvitenskapen. Dersom studentene ønsker en bestemt faglig spesialisering under utveksling på 5. studieår er muligheten for å ta en LLM-grad (ettårig mastergrad i juss) et særlig gunstig utvekslingsalternativ.

Hvordan arbeider fakultetet med å innlemme studentene i forskningsarbeid?

Forskerlinjen

Forskerlinjen ble etablert i 2017 og har vært del av Forskningsrådets nasjonale pilotprosjekt for forskerlinjer siden 2018, og har som hovedmålsetning å identifisere og utvikle juridiske forskertalenter. Forskerlinjen er sentral i fakultetet sin rekrutteringsstrategi til ph.d.-programmet. Gjennom seminarer og workshops i et fellesprogram, kombinert med individuell veiledning, får studentene tett faglig oppfølging gjennom hele studieåret. Som del av fellesprogrammet deltar studentene aktivt på et David Doublet-seminar i regi av fakultetets ph.d.-program. Alle studenter på forskerlinjen blir koblet til én av fakultetets forskergrupper, hvor de blir gitt muligheten til å delta på arrangementer og aktiviteter i regi av forskergruppen. Dette har som hensikt å innlemme studentene i fakultetet sitt faglige felleskap. De siste årene har fakultetet tatt i bruk ulike økonomiske incentiv-modeller for rekruttering til forskerlinjen (som supplerer sommerstipendet på kr 25.000 fra Forskningsrådet som tildeles samtlige studenter som ferdigstiller forskerlinjeoppgaven). Disse er:

- Stillinger (50%) som vitenskapelig assistent knyttet til fakultet
- Eksternfinansierte prosjektstipender
- Forskergruppestipender finansiert fra grunnbevilgningen
- Studieåret 2021/2022 ble det tatt opp 9 studenter. Av disse er 6 engasjert som vitenskapelige assistenter, mens 2 har fått innvilget forskergruppestipend.

Gjennom Forskningsrådet sin nasjonale evaluering av juridisk forskning, JUREVAL, ble fakultetet anbefalt å gjøre forskerlinjen permanent.

For fakultetet er forskerlinjen viktig som et tiltak for å rekruttere til ph.d.-stilling, og erfaringen viser at tiltaket gir resultater. Av de 38 kandidatene som gjennomførte forskerlinjen 2017-2022 har 13 senere blitt ansatt som stipendiat ved fakultet. Ettersom en del søkere til stipendiatstillinger erfaringsmessig har en periode utenfor academia etter fullført mastergrad, er det mulig at antallet vil øke ytterligere på sikt.



Andre tema fakultetet ønsker å løfte og diskutere Levende og studentaktiv campus – også på 4. og 5. studieår

Med store kull på 350-400 studenter skjer en viktig del av den faglige oppfølgingen og etableringen av et godt læringsmiljø på jusstudiet i mindre grupper. Gruppene ledes av viderekomne studenter (arbeidsgruppeledere) de første to årene. Studentene fortsetter i skrivegrupper på 3. studieår der de er satt sammen med studenter som de var i gruppe med på 2. året, men uten arbeidsgruppeleder.

Studentene våre har imidlertid en tendens til å forlate campus etter 3. studieår. Studentene rekrutteres fra hele Sør-Norge, og mange av dem vil tilbake til hjembyen og/eller vil ha trainee-opphold i en annen by på slutten av studiet, og da gjerne Oslo. I tillegg reiser nesten halvparten av studentene på utveksling på 5. studieår. Studenter som kun skal ta de to siste årene ved fakultetet er ofte etablert i byen der de tok bachelorgraden sin, og de har ikke planlagt å flytte til Bergen for å studere. Dette har blitt selvforsterkende de siste årene, særlig etter pandemien. Studentene lærer at «ingen er i Bergen siste året», og dermed planlegger svært mange for alternativer. Det at flere studenter flytter fra Bergen før 4. studieår, eller aldri kommer til Bergen, bidrar til et svekket læringsmiljø på Dragefjellet de siste to årene av studiet.

Det er uheldig både for læringsmiljø og faglig utbytte at mange av studentene ser ut til å ta de to siste årene som fjernstudium, men de produserer studiepoeng og gjennomføringstallene er gode. Vi ser at god oppfølging av studentene i starten av studiet så langt har tjent jusstudiet i Bergen godt, selv med studenter som etter de tre første studieårene forsvinner fra campus. Så hvorfor roper vi varsko nå?

Ny konkurransesituasjon

Fakultetet i Bergen rekrutterer studenter fra hele Sør-Norge, men med de nye masterstudiene i rettsvitenskap (foreløpig UiA, Ui og BI (Oslo)) vil dette bildet endre seg. UiA og UiS planlegger for kull på 40-50 studenter, BI med 120. Med langt færre studenter enn oss vil det være mulig for de nye masterstudiene å tilby tett oppfølging – også på masterdelen av studiet. Med denne konkurransesituasjonen blir det enda viktigere at UiB beholder et godt omdømme som et universitet som tilbyr en god jussutdanning som setter studentenes læring i sentrum – også de siste to årene av studieløpet. Å få tilbake en levende campus på masterdelen av studiet er derfor noe fakultetet vil prioritere høyt i arbeidet med ny studieordning. Vi ser det også som helt nødvendig at UiB bruker ressurser på å få til dette for å kunne lykkes i konkurransen med de nye studiestedene som starter opp masterprogram i rettsvitenskap fra og med høsten 2023.

Rekruttering – arbeidsgruppeledere

Arbeidsgruppene er kjernen i Bergensmodellen, og arbeidsgruppelederne er nøkkelpersoner i modellen. Arbeidsgruppelederne følger sin arbeidsgruppe gjennom alle emner på et helt studieår, og evalueringer bekrefter at denne ordningen har stor effekt på studentenes trivsel og læring.⁵

Hittil har vi hatt svært godt rekrutteringsgrunnlag: rollen er attraktiv for arbeidsgruppeledernes egen læring og erfaringen er etterspurt av potensielle arbeidsgivere. De fleste søkerne har til nå vært studenter som skal starte sitt 3. studieår når de begynner i stillingen, all den tid mange ikke er på campus 4. og 5. studieår. Med revisjon av studieordningen er dette endret; studentene får nå mulighet til å dra på utveksling allerede på vårsemesteret på 3. studieår og vi erfarer, ikke overraskende, at mange av dem planlegger å benytte seg av dette. Samtidig betyr dette at det er svært viktig for fakultetet at studentene

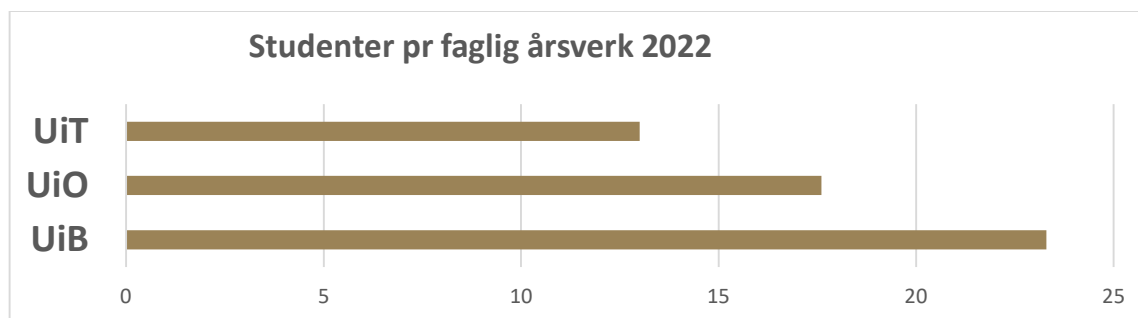
⁵ Bl.a. i en stor evaluering våren 2022 (spørreundersøkelsen ble sendt ut til 313 studenter, og 261 studenter besvarte undersøkelsen) svarte 89 % at de opplevde arbeidsgruppesamlingene som svært viktige for deres totale læring.



returnerer til Dragefjellet etter utvekslingsoppholdet, slik at vi sikrer oss godt rekrutteringsgrunnlag for arbeidsgrupeledere også i fremtiden. Dersom studentene i stedet fortsetter trenden med å forlate Dragefjellet så snart den obligatoriske delen av studiet er gjennomført, kan vi se for oss en situasjon der halvparten av studentene forlater campus etter to og et halvt år i Bergen.⁶ Det vil i verste fall bety at rekrutteringsgrunnlaget for å ansette dyktige arbeidsgrupeledere halveres. Dette understøtter behovet for et studieopplegg på 4. og 5. studieår som gjør at studentene er i Bergen.

Ressurser

Fakultetet har per 2022 48 ansatte førsteamanuenser/professorer og 2430 studenter. Hvis vi sammenligner oss med våre søsterfakultet ved UiT og UiO ser tallene slik ut:



Ved UiB er det gjennomsnittlig 7,86 studenter per faglig årsverk.⁷ Med forholdstall på 23,32 studenter per faglig årsverk må vi på Det juridiske fakultet prioritere at de fast ansatte bruker tiden sin på undervisning. De deltar derfor sjelden i sensurarbeidet, selv om vi ser at dette gir oss utfordringer med å sikre god sammenheng mellom undervisningen på den ene siden og sensuren av eksamen på den andre. Veiledning og sensur av masteroppgaver er også i stor grad håndtert av eksterne. Studentene mottar kun 11 timer veiledning på masteroppgavene sine, og i alt for mange tilfeller fra eksterne veiledere uten rettsvitenskapelig forskningskompetanse.

Administrasjonen ved fakultetet er tilpasset det svake forholdstallet student – faglig årsverk ved at studieadministrasjonen jobber tett på den faglige virksomheten og tar på seg oppgaver som ved andre fagmiljøer anses som faglige oppgaver. Ved Det juridiske fakultet har vi totalt 29 administrativt ansatte og 2430 studenter. Siden fakultetet ikke har institutter, skal disse ansatte ivareta både institutt- og fakultetsoppgaver.

Med studieordningen av 2003 fikk fakultetet en ordning med tett oppfølging, mange obligatoriske undervisningsaktiviteter og dermed mye saksbehandling og manuelle administrative kontroller.⁸ Det var imidlertid en nokså strømlinjeformet ordning, og vi har derfor hatt stordriftsfordeler i den administrative oppfølgingen av studiet. Det har også vært mindre behov for administrativ oppfølging av 4. studieår og masteroppgavene har i de fleste semestrene i liten grad hatt obligatoriske elementer. Med studieordningen av 2021 har fakultetet innført flere og mer varierte undervisnings- og prøvingsformer og ulike krav til å kunne ta eksamen på det enkelte emne. Dette innebærer mer spesialtilpasninger i informasjon og oppfølging av studentene. Administrasjonen effektiviserer og forenkler prosesser og prosedyrer for å kunne fortsette med god administrativ oppfølging med disse endringene. Når fakultetet

⁶ Dersom vi legger til grunn at det vil fortsette å være ca. halvparten av studentene våre som ønsker å reise på utveksling.

⁷ [Database for statistikk om høyere utdanning - DBH \(hkdir.no\)](#)

⁸ Fordi de studieadministrative systemene (f.eks. FS, Inespera, Office365 oppgaveseminar, Canvas) ikke støtter opp under disse prosessene



nå ser det som nødvendig å øke både innsats og kvalitet på 4. og 5. studieår, så innebærer ikke det bare økte undervisningsressurser i form av bl.a. obligatorisk og studentaktiv undervisning, spesialiserte linjer tilknyttet forskergruppene, praksisplasser knyttet til masteroppgaveemnet, muntlig prøving og skriveplasser knyttet til masteroppgavene. For å få til disse nødvendige grepene må vi også styrke administrasjonen for at undervisningsressursene fortsatt skal kunne brukes på mest mulig effektiv måte, og for å bidra til å skjerme forskningstiden til underviserne.